

Nro. 11.

A' FELS. R. TSÁSZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Februar. 5-dik napján 1796-ik
esztendőben.*

B é t s:

A' Bétsi medico-chirurgica Akadémiának első fundamentomát néhai ditsösséges emlékezetű II. József Császár vetette meg, és olly állapotba helybeztette, mellyből mind a' kézi Orvosi tudományt tanuló ifjúság nagy előmenetelt, mind a' Cs. K. ármádia rendkívül való nagy hasznot igerhettének magoknak. Mostan uralkodó kegyelmes fejedelmünk minden úton módon azon vagyton, hogy ezen akadémiát a' tökéletességnek leg nagyobb póltzára emelhesse, mellyre való nézve a' *Protochirurgusságot* el törölvén, három részre osztatta fel azon akadémiában való személy-

ket kormányát úgy mint. 1) A' *Medico-Chirurgica Directoria*, a' melly egyfzersmind állandó tábori egészségre ügyelő *Commissio* fog lenni, és ezen tárgyra különösen vigyázni. 2) A' tábori gyógyító szereket készítő és adminisztráló főmellyekre. 3) A' tábori seb gyógyító subjectumoknak igazgatására, mellyet egy olly *Generalis seb-orvosra* bizni méltóztatott, a' ki azon *Josephina akadémiának* egyfzersmind tagja és voksa vagyan annak gyűléseiben. A' *Generalis Chyrurgusnak* leg főbb kötelessége abba fog állani, hogy ő a' háborúknak idején maga is jelen legyen a' táborban, békességben pedig minden nagyobb *garnisonok* ispotályaikat meg látogassa 's meg vizsgálja. Mivel pedig az eddig volt *Generalis Chyrurgus Brambilla Tanácsos* úr vénsége és változó egészsége miatt ezen fontos hivatalt nem viselheti: 45 évfiztendőig mutatott hiv. szolgálatjánt egész fizetésével nyugodalomra bocsátani, és a' Cs. K. szolgálatban mutatott buzgóságáért, az udvari hadi *Cancellaria* által nékie egy meg dítsérő decretumot küldeni méltóztatott Fels. Urunk. — Fő tábori orvosságra a' *Freyburgi* fő oskolának eddig volt közönséges tanítója *Méderer* úr tétettet, melléje pedig ezen *Josephina Medico-Chirurgica akadémiának* Professora *Smidt Adám* úr adott segítségül, a' ki is amannak jelen nem léteben ezen fő oskolát kormányozni, 's annak mindennemű környűlálásaira vigyázni fog.

A' *Gr. Klerfuyt* Feldmarsalnak múlt szombaton mutatott tisztelettel historiajához ez is hozzá járul még, hogy a' *Wiedeni* vagy az úgy nevezett *Paulanum* templomnak Plébánusa azon külső városnak polgárjaival egyetemben a' templomba tartatott áhétatosságra meg híván a' nevezett fő vezért, sok felsőbb és alsóbb rangú tisztekhöz

abba meg jelent dél előtt 10 orakor, holott az Ingenieur és Artilleria corpusok tettek parádét, az oda fel gyülekezett sokság pedig hangos vivát kiáltásokkal fogadta és kesérbé a' templomba, mellyben mind maga a' vezér, mind a' felgyülekezett nép hálákat adtanak a' Felséges Istennek, azon győzedelmekért, mellyeket ezen vezérnek kórmányozása alatt levő vitez seregeinknek adott.

Az előtt való napnak estvéjén, a' mellyen t. i. musika tétetett Gr. *Klerfaytnek*, egy gyermek által adta azon verset, a' mellyeket a' *Bétsi* polgárság szives hajlandóságának ki nyilatkoztatására ezen különös alkalmatossagra készített, egy más gyermek pedig egy szép oratióval köszöntötte meg ötet, és egy bársony párnára tétetett borostyán koszorút nyújtott bé ezen felülirással:

*Den Lorber nimm indess,
Den Dankbarkeit Dir windet,
Bis sich mit ihm durch Dich,
Der Oehlzweig auch verbindet.*

az az:

Vedd el addig is azon borostyán koszorút,
Mellyet Tenéked a' háládatosság kötött
Mig azzal edjüt általad az olajágat is
Ötve fogja kötni.

Ennekfelette néhány szép és ékesen fel öltözött hadjonok ékes éneklés alatt szagoskodó virágokkal kedveskedtek nékie. — Mindezeket igen nagy meg illetődéssel, és háládatossággal fogadta el a' vezér; a' tisztséget lévő polgárság pedig ezen tselekedete által is újjabb próbát adta polgári virtusainak, és az uralkodó házhoz 's fejedelmhez vonzó fegyhetetlen hűségének.

Olafz Ország.

A' *Szardíniai* király a' múlt hóluapnak másodikán tsmét meg újította azon parantsolatját, melly által újjabb hadi adóra kötelezetnek Országának lakosai. E' mellett ollyatén hadi készületek tétetnek, a' mellyekből azt lehet ki húzni, hogy ebben az esztendőben is egész erővel fogja a' hadakozást folytatni. *Szardíniában* még most is nagy nyughatatlanság uralkodik, és gyakorta gyilkosság is történik; minthogy a' vitzé király sem tartja magát tökéletes bátorságban lenni, ritkán megyen ki közönséges helyre.

A' *Korszikai* szigetben lévő zenebonáskodó helységek, a' mellyek tsak tettetésképen vetették magokat az *Anglus* uradalom alá, egyáltalában nem akarták az új Parlamentom által reájok vetett adót ki fizetni. Ezeknek meg zabolázásokra 600 embert küldött ki az oda való kormányfzek, a' kik a' zenebonának fejeit meg fogdosták, 's az által némünémüképen le tsendesítették a' pártoskodókat, de meg nem fojthatták egészen, mellyre nézve a' *Korszikai* seregek szolgálatjokból el-botsátattak, 's masok fognak oda vitetni, mellyek töbniré' emigrált és szökött Frantziákból állanak.

A' *Jervis* Admirál kormányára bízott *Angliai* flotta hofzas tengeri ide 's tova való járása után, Jan. 20-kán bé futott a' *St. Fiorenzói* kikötő helybe. — A' *Nápolyi* király születésének napján, melly esztendőnként Jan. 12-dikén szokott esni, fényes pompa és vendégség volt a' királyi udvarban. Azoknak a' *Nápolyi* seregeknek tisztjei, mellyek *Lombardiában* tefznek az ellenség előtt szolgálót, nagyobb grádsira emeltettek a' király által. — Mint-hogy a' múlt esztendőben bő aratás 'volt *Siciliában*, bi-

zonyos meg határozás alatt meg engedtetett az Angliában való gabona ki vitel.

A' *Turini* levelek szerént, nem gondolván a' *Frauziák* az *Olafz Ország* nagy havakkal, mikor senki sem vélte volna, akkor tsaptak bé az *Aofstai* környékbe, és mivel készületlenek voltak a' *Szárdinai* katonák, el foglalták az ott lévő sántzokat, és a' szomfzéd faluban tanyázott katonák közül 2 kompániát fogságra vittek. Melly dolog értésére esvén a' királynak, leg ottan egynébány se- reget küldött *Kairó* alá olly parantsolattal, hogy ottan szemesen vigyázzanak az ellenség mozdulásaira.

Frantzia Ország.

Az ifjú Tanáts végzése szerént mind *Párisban* mind az egész *Fr. Respublikában* nagy innep tartatott a' múlt Jan. 21-dikén, de nem a' jó gondolkozású, hanem, a' mint képzelni lehet, a' *Jakobinusi* indulattal bíró lakosok által, azon napnak emlékezetére, mellyen néhai *XVI. Lajos* király áldozatjáva lön az ellene pártot ütött jobbagyai dühösségének, a' nevezett napon a' *Fr. armádiáknál* is nagy ágyú és apró fegyver ropogás hallatott.

A' fent nevezett ifjú Tanátsnak Jan. 11-dikén tartott gyűlésében meg jelenvén az *Austriai* fogságból vilza tért *Bournonville* Generalis, *Semonville* és *Maret* követek, 's vélek edjött az előttünk esméretes *Drouet* posta mester, rendkívül való örömmel fogadtattak, az előülő őket meg tsókolta, 's hozzájok szép oratiót mondott, a' mellyre felelt a' már annak előtte *Párisba* jutott és a' kis Tanátsba bé vétetődött *Camus*, a' ki mind a' maga mind fogoly társai fogságának historiáját rövideden de értelmesen előadta; egyszer'smind meg beszélvén minémű fortállal élt

ellenek 's miként adta őket az Austriai seregek kezébe
Dümouriez Fr. Exgeneralis.

Azt befzelik néhány *Párisi* levelek, hogy most a'
Royalistákndl is veszedelmesebbek légyenek a' *Jakobinu-*
sok, sőt hogy nagy számmal légyenek *Párisban* a' vólt
Orléánsi hertzeg pártján közül valók, a' kik azon töre-
kednek, hogy annak öregbik fiát a' *Chartresi* hertz eget
ki ályi székbe ültetbessék.

Sok *Vendei* közönségek követték azoknak példájo-
kat, a' kik már ennekelötte meg szünyén a' Fr. Respubli-
ka ellen való ellenségeskedéstől, által adták fegyverei-
ket a' hozzájuk ment vezéreknak és biztosoknak. Ellen-
ben a' *Choudsoknak* száma naponként öregbedik, és sok-
féle kegyetlenséget víznek végbe a' patrioták ellen. —
Cruellyben a' Directorium Commissariúsát meg ölték; a'
kezekbe eső patriota katonákat kegyetlen módon szokták
e' világból ki végzeni. Az ifjú Tanács gyűlésében azt a'
projectumot adta egy valaki, hogy egy különös revolutio-
nalis kormány és különös törvény könyv készitessen erán-
tok, addig is mig magokat a' constitutio alá vetnék. Ezen
tanátsnak meg vizsgálására Commissio rendeltettett, mi-
nekutánna *Delaunay* meg jegyzette volna, hogy az egyet-
len egy és fel oszthatatlan Respublikában két különböző
kormányfzék és törvény nem lehet.

A' déli Fr. tartományokban újabb és veszedelmes
pártoskodás ütötte ki magát, mellynek okául a' *Royalis-*
ták, a' honnyaikba vissza tért emigransok, és a' polgári
hitet le nem teit egyházi személyek tetetnek. Ezen tűz-
nek meg oltására az Olasz-Országi armádiától egynéhány
seregeket küldött *Scherer* Generalis.

A' hadi dolgokra ügyelő minister *Aubert Dubayette*

egy közönséges hirdetményt küldött a' Fr. ármádiáknak vezérjeihez és hadi Commissariusihoz., mellyben a' többek közt ekként nyilatkoztatja ki a' maga gondolatjait. „Ideje vagyon, hogy minden visszaélések meg szünjenek; régtől fogva rettenetes tékozlások vitettek végbe; meg nem lehet engedni, hogy az a' gyalázatos élet többé meg piszkolja a' szabad nemzetet — nem sokára újabb rendtartás fog elkezdődni — majdan fel fognak a' magazinumok nyitítani, és a' természetnek azon sok javai, a' mellyeket a' fősvénység eddig titokba tartott, világosságra hozatni — mindenütt jó rendnek és jó gazdálkodásnak kell uralkodni. Minden szükségtelen személyek a' kik hivatalban voltak az ármádiáknál, és sokat ártottak gondolkozásoknak módja által, meg fognak fosztatni szolgálatjoktól; szükség, hogy a' hadi vezérek is segítségére legyenek e' dologban a' Directoriumnak — szükség, hogy a' haza védelmezőinek panaszjaik meg halgattassanak.”

Batáviai Respublika.

Minekutánna meg egyeztenek volna abban a' szövetséges tartományok, hogy a' nemzeti gyűlles Feb. 18-dik napján kezdődjek el: azt is meg határozták, hogy a' közönségek Jan. 26-dikán gyülekezzenek öszve a' nemzeti gyűllesre küldetendő képviselőknek választására. Hanem *Zelandia* és *Frislandia* még most sem akarják magokat e' tárgyra nézve a' több tartományokkal öszve kaptsolni.

Az alsó *Rénusi* Fr. ármádiához marsirozott *Belga* truppok ismét vissza mennek hazájokba. — Az *Orániai* hercegi házhoz jó indulattal viseltetett tiszviselők mind meg fosztattak hivataljaiktól. *Luzák János* Lejdai Professor az othoni historiának közönséges tanítója és a' *Leidai* Fr. újság leveleknek írója eránt olly jelentést tett a' köz

bátorságra ügyelő Commissio a' Hollandia tartomány képviselőinek, hogy mivel ő aristocratice gondolkozik, következképen általmára lehet a' tanuló ifjúságnak, szükségesképen ő is méltó a' hivatalától való meg fosztattásra. A' nevezett *Lejdei* fő iskolának gondviselőire és igazgatóira bízott é' tárgynak szorosabb meg vizsgálása. *Voorda* és *Valkenaár* törvény tanító *Lejdei* Professorok, a' kikre a' *Surinami* kormányozónak küldetett helytartó levelének meg vizsgálása vala bizattatva, el végezték é' dolgot, 's bé adtak az eránt hozott törvényes értelmeket. Az a' Commissio is el végezte a' maga dolgát, a' mellyre bízott az előbbi kormányfők politica dolgainak meg vizsgálása. —

A' *Hollandiai* tartomány, népességéhez képest 55 kerületre osztatott fel, a' mellyek a' benne lévő folyó vizektől fognak neveztetni. — *Amsterdám*nak magának 14 kerületje vagyon, és mivel mindenik kerületnek egy képviselője lészén, tehát maga a' *Hollandiai* tartomány 55 nemzeti képviselőt fog a' nemzeti gyűlésre küldeni.

A' fogságban ülő előbbi nagy Pensionariusnak *van Spiegelnek* dolgában következő punctumokból álló értelmét adta á' fent nevezett *Valkenaár*. 1) Ez a' dolog még nem ment annyira, hogy sententziát lehetne ellene mondani. 2) Együtt kell az ő ügyét az előbbi kormányfők fejének ügyökkel meg vizálni. 3) Illyenképen alkalmasabb lészén azt a' közönséges Fiscalisra bizni. 4) Azt a' vádat, hogy ő vezette légyen bé a' *Pruffziai* seregeket a' Respublika földjere, a' *Zelándiai* képviselők jelenledekben szükség meg vizálni. 5) A' mi pedig fogva tartott füzélyét illeti, olly fogházat kell néki rendelni, a' minémüt kíván egészségének fen tartása és a' jó politica.

A' *Hollandiai* tartomány nemzeti képviselői még most is erőssen sürgetik a' nemzeti gyűlésnek öfzve hivatását, és egy közönségesse tett hirdetményekben azt adják a' népnek tudtára: 1) Hogy az egész respublikában lévő gyülekezetek gyűljenek öfzve Jan. 26-dikán, 's válasszanak a' nemzeti gyűlésben küldetendő képviselőket és segédeket. 2) Hogy más nap minden gyülekezetből egyegy képviselő valasztassék ki, a' kik a' meg határozott helyekre öfzve gyűlvén válasszanak alkalmas embereket a' nemzeti gyűléshez. 3) Hogy ez a' gyűlés Febr. 18-dikán kezdődjék el Hágában s. a' t. Egyszersmind arra serkentetnek a' polgárok, hogy szorosan alkalmaztassák magokat a' törvényekhez, kerüljék el a' botránkoztatást, az egymással való vetélkedést és gyűlölséget, 's egyedül a' haza javát vegyék szivekre, minthogy a' nemzeti Conventnek öfzve gyűjtése az az egyetlen egy eszköz, a' mellynek segítsége által az 50 elztendőitől fogva nagyon alá szállott respublika mostani szomorú körülállásai között ki szabadulhat. (Hasonló hangon beszélték a' Frantziák ennekelötte 7 elztendővel, a' midőn a' *Connetables* öfzve gyűjtése sürgettetett volna; még is elege tapasztalta a' világ, hogy nem tsak ki nem szabadították az által a' népet nagy nyomorúságából, hanem inkább még mélyebben bé talzitották 'abba, 's tsak nem gyógyíthatatlanná tette annak morális testén ejtetett nagy sebeket. —

Lengyel Ország.

Krakái városának Austriai seregek által lett elvéteztését ekként festi le egy onnan jött mágános levél: Minketánna, *ügymond*, a' Fels. Római Császár uralkodása alá vettetett volna városunk: mái napon (értsd Januar.

6-dikát) ki költöztek innen a' *Pruffzai* seregek, 's helyet-
tek mindjárt akkor Cs. K. előjáró seregek jöttek ide bé.
A' magistratus a' törvényes széknék hivatalosai, a' kal-
márság és a' polgári székek lobogó zászlókkal mentek a'
Cs. K. seregek eleibe a' *Grodzki* kapuig, holott *Foulon*
Cs. K. Generálisnak által adván a' városnak fő polgár
mestere *Lichoki Pilep* úr a' város külsait, igen szép be-
szédet mondott, mellyben a' Fels. Császárhoz való hűsé-
gét igézte a' lakosok képeben. A' nevezett Generálisnak
a' város közönséges házába való bé mentelekor újra el
mondotta ezen beszédet, mellyre azt válaszolta a' vezér,
hogy el nem mulatja a' város népét Császár ó Felsege
kegyelmességébe ajánlani. Az egész nap nagy vigasság
völt, estve pedig, mind a' belső mind a' külső városok
meg vóltak világositatva.

A' *Thorunumi* tudósítások szcrint nagy levelezés
vayon mostan a' *Petersburgi* és *Stokholmi* udvarok közt,
úgy annyira, hogy szüntelen jönnek mennek ide 's oda a'
kurírok, mellynek fontos okai lehetnek. — *Dántzikba*
491 idegen hajók mentek bé a' múlt esztendőben, ellen-
ben 537 hajók mentek onnét ki. — Napkeleti napnyu-
goti és déli *Pruffzia* 2684 négy szegű mértföldre, lako-
sainak pedig 2 millió 646 ezerre tétetik a' száma. — *Kur-*
landiába az Orosz Kalendárium fog bé vitetni, a' fő kor-
mányfzék *Mietauban* lenni. *Buxhöwden* Orosz Generálist
Grófságra emelte, *Derfelden* Generálist pedig a' fekete
sas tziemerű vitezi rendnek tagjáva tette a' *Pruffzai* ki-
rály. — A' *Pruffzus* seregek *Warsoviába* lett bé menetelek
után, *Favrat* Generál Lieutinant parantsolatjából egy bir-
detményt tétetett közönségesse az oda való magistratus,
mellyben a' *Pruffzai* királynak nevében kinek kinek sze-

mélybeli és örökségbeli bátorság ígértetik, 's egyszersmind arra serkentetnek a' lakosok, hogy a' kalfzárnyáknak meg épülésekig fogadják bé házaikba mint kvártélyba a' Prusszus katonákat.

*Lengyel Ország*nak Prussziához esett része *északi Prussziának* fog neveztetni, 's egészen más formába mint volt öntetni; minden törvényes és polgári hivatalokra születeit *Prusszusok* fognak alkalmaztatni, a' *Prussziai* törvény könyv fog közikbe bé vitetni, egy szóval, egészen más köntösben öltöztetni mint volt ennekelőtte. Azzal hízkelkednek magoknak a' *Warsóviaiak*, hogy a' király személy szerezént fog a' hódolásra meg jelenni.

Elegyes Történetek.

A' *Barbadós* szigetében le írhatatlan sok kárt okozott egy rettenő orcanus, avagy tengeri forgószél. — *Londonban* az a' hir repdes, hogy *Batávia* városát is elfoglalták volna az *Anglusok*. — A' *Lóndoni* tanáts örvendező adrészét adott bé a' királynak 's királynénak és a' *Wallisi* hertzegnek 's hertzegnének, melly által a' születtett hertzeg affzonyának születésén való örömét kívánta ki nyilatkoztatni. — Azoknak a' ministereknek és fő embereknek 's affzonyságoknak neveik, a' kik a' *Wallisi* hertzegné szülésének alkalmatosságával mint tanúk jelen vóltanak, fel jegyeztettek a' titkos Tanáts jegyző könyvében. — A' *Hágai* Köz Rendeknek végzése szerezént Jan. 1. napján kezdődött a' *Bataviai* Respublika mástól való nem függésének és szabadságának második ezterdeje. A' helytartó fejedelem zsóldjában vólt emigráns *Belgák*-ból álló regimentek széllyel ofzlottak, a' melly köz ember *Anglus* szolgálatot véfszen, 6 font sterling áldámás pénzt nyer. A' *Frantziák* *Dussfeldorfban* lévő magazinumaikat

el adogálják, melyből azt lehet ki húzni, hogy a' Rénus jobb partját el fogják hagyni. — A' Német Birodalombeli Státusok 50 Római hólnapot ígértek a' jövő táborozásnak folytatására. (Egy Római hólnap, a' mint már másszor is meg jegyzettem, kéfz pénzben 83964 forintból, in natura pedig 2681 lovas, és 12795 gyalog katonából áll, mely szokás attól az időtől vette eredetét, a' melyben a' Római Csáfzárók, a' Római Pápa által való meg koronáztatások végett Romába szoktak utazni). — *Devins* Cs. K. hadi Tármeister, a' ki egynéhány hólnapokig beteg ágyban feküdt Páviában, most már jobban vagyon, és ide Bétsbe fog jönni. — *Colli* Generális armádiáját 6000 emberrel öregbitette a' *Szárdiniai* király. — *Loviza Conde* hertzeg kisasszony, a' ki életének 38 - dik esztendejét már el töltötte, a' múlt Decemberben *Turinban* apátza asszonnyá lett, a' mely alkalmatossággal igen szivre ható levelet írt a' királynak és királynénak,

Magyar Ország.

Sopronból Jan. 20-dikán. A' múlt vasárnap, ugymint Jan. 17-dikét követett éjjel, *Sopron* és *Rufst* közt fekvő *Ráhos* nevű mező városban nagy tűz támadván, 32 házat meg eméltett, tovább is elterjedett volna, és leg hamarább a' plébániát tette volna porrá a' tűz lángja, ha némely oda ment *Soproni* deákok és más segítő emberek el nem éltették volna a' tüzet. A' következett reggel Sopronnak mostani szemes Polgármestere egy jó vízi puskát küldött oda, mellynek nem kevés haszna volt a' tűz meg oltásában.

Nem 3000 mérő zabot, a' mint a' múlt postán írtuk mások után, hanem 1000 mérőt, és 1000 forintot ajánlott Sopron Sz. K. váras ő Felsége hadi szükségeinek pó-

tolására, azon 266 (nem 366) forintokkal és 4. krajtzá-
tokkal együtt, mellyeket az oda való A. C. T. Gymna-
sium és Magy. Társaság magok közt özfveszedtek.

Zemplén Vármegyéből Jan. 12-dik napján. A' Cs.
K. ármádiának *Moguntzia* és *Manheim* környékén szer-
zett ditsőségés győzedelmeiért való háláadás, Dec. 27-dik
napján tartatott S. A. Újhelyben. / A' Catholicum tem-
plomba a' Tek. Vármegyének minden vallású és rangú
tíftjei fel gyülekezvén, a' karátson innepi napokhoz sza-
bott szép prédikátziót, Sz. misét, és *Te Deum laudamust*
tartott fő Tíftelendő Egri Kánonok, és ezen Megyénk fő
Városának érdemes Pletánusa *Zeltmayer György Úr*,
mellyeknek végződése után a' N. Vármegyének katonái
egynéhány izben *sálvét* adtak.

Az egyesült Görögöknél hasonló tzeremonia vólt
ezen a' napon, és templomokban Sz. misét 's prédika-
tziót tartott, és az egész győzedelemnek mivóltát környülál-
lásival együtt elő adta, a' népet búzgó háláadásra serken-
gette, sőt maga költségen szerzett puskaporral mozsár
ágyúból lövöldöztetett fő Tíftelendő Munkátsi Kánonok és
az Újhelyi egyesült Görögök részéről való érdemes plé-
bánus *Gál Mátyás* úr.

A' Reformáta Ekklesiában új elztendő első napján
hasonló solennitas tartatott hadi seregeink által a' Fran-
tziákon vett győzödelmeknek emlékezetére, a' melly al-
kalmatossággal T. T. *Katona Zsigmond* úr, az Újhelyi Ré-
formáta Ekklesiának igen érdemes Prédikátora, az alkal-
matossághoz szabott szép prédikátziót, az azt meg előző 's
bé fejező áhétatos és halgatóit háláadásra serkengető búz-
gó könyörgéseket tartott, 's mind ezeket mesterséges ének-
léssel fejeztette bé. Mindenféle vallású, rangú és álla-

patú halgatóinak jelenlétékben 's tökéletes meg olégedi-
sokkal.

Tudománybeli Tudósítás.

Scriptores rerum Transylvanicarum.

Habet id etiam gloriandum Transylvania, quod inter turbulentissimas belli tempestates, quibus ab eo tempore conflictabatur, quo ab Ungariae Regum Dominatione avulsa fuit, atque sui juris Provincia effecta est, non caruit Viris doctis atque industriis, qui res Patriae suae, quarum vel ipsi testes fuere, vel quas idoneis autoribus didicerunt, ad memoriam posterorum scriptis commendarent. At vero si temporum illorum calamitas non hactenus valuit, ut decora ingenia armorum strepitu a scribendo deterrerentur, tamen quae scripta essent, typorum beneficio etiam publici juris facere, non juxta promptum fuit: itaque maximam partem hodie in manuscriptis exemplis supersunt, versanturque in manibus paucissimorum; alia quaedam non magno numero, quibus olim, ut ederentur, fortuna contigit, ita jam infrequentia sunt, ut eorum non facile copia sit. Hujus rei cogitatio Viros Illustrissimos atque cum natalium splendore, tum amplissimorum, quos in Provincia gerunt, magistratum dignitate praefulgentes perpulit, ut in Societatem coalescerent *Philohistorum*, cujus opera aereque Scripta Transsilvaniae Historiam illustrantia aut omnino inedita, aut edita quidem olim, sed jam perrara colligerentur. Adlecti subinde in eandem Societatem alii, quorum doctrina atque bene de Patria sua merendi voluntas cognita fuit: his id negotii datum, ut scripta singula, quae luce digna visa essent, notis et idoneis supplementis auferent, atque ita adparata censurae delecti ad id negotium e societate Se-

natus litterarii offerrent, deinceps ejus consilio judicioque typis exscribenda.

Neque vero institutum istuc, quod in his talibus quandoque usuvenit, intra vota atque destinationes constitit: fructus ejus aliquis jam in praesentia ostenditur edendo propediem opere hujus, qui sequitur, tituli:

S C R I P T O R E S
R E R U M T R A N S S I L V A N I C A R U M
S U B D I R E C T I O N E S E N A T U S
S O C I E T A T I S P H I L O H I S T O R U M
T R A N S S I L V A N I A E
E X I T I C U M N O T I S E T S U P P L E M E N T I S .

V O L U M E N P R I M U M
C H R I S T I A N I S C H E S A E I
R U I N A E P A N N O N I C A E L I B R O S I V . C O M P L E X U M .
A D C U R A N T E
J O S E P H O C A R O L O E D E R ,

S C H O L A E N O R M A L I S C I B I N I E N S I S D I R E C T O R E .

Hujus tituli Opus mihi infrascripto ab inclyta Societate Historica traditum publicam in lucem veniet Mense Majo c. a. in 4to, ita ut philyra quaevis duobus, aut si scriptoria charta postuletur, tribus cruciferis vendatur.

Hac tanta in pretio defigendo moderatione ahibita fieri non potest, ut plura exemplaria imprimantur, quam fuerint emtores mihi praevis cogniti: itaque *praenumerationis* leges sequentes defigere visum est,

1. mo. Praenumeratio pro memorato Schesaei opere circiter triginta philyris continendo fiet in Transsilvania in bibliopoliis meis Cibiniensi vel Claudiopoli-

tano, numeratis 20, aut si scriptoria charta postuletur, 30 grossis.

2.do. Eadem ratione Exteri praenumerabunt apud sequentes:

Budae. apud *Franc. Meisner.*

Pestini. apud *Fratres Kilian.*

Posonii. apud *Philipp. Mähler.*

Viennae. apud *Joseph Stahel,* Bibliopolas.

3.tio. Praenumeratio facienda est ante finem Martii h. a.

Cibinii mense Januario 1796.

Martinus Hochmeister,

Dicast. Typographus et priv. Bibliopola.

* * *

A' *Magyar Kúriának* Érd. Olvasói mind innep mind mivelő napokon örömet olvassák e' világ nevezetesebb történeteiről való tudósításokat; annak írója mindenkör kéz szolgálatjokra fáradhatatlan pennájával; hanem a' nyomtatói, a' kik egész héten húzzák a' sajtónak rúdját, nem akarják az innep napokat meg rontani, kiváltképen a' mostani rövid farsangi napokban. Ez az oka, hogy a' múlt kedden oly későn szabadult ki a' *Magyar Kúrir* a' sajtó alól, hogy két száz dárabnál többet el nem küldhettem. Más nap meg küldöttem azoknak, a' kiknek a' *Budai* posta útban vagyon a' lakások. A' többi itt maradt, és ma kettő megyen újsag boritékjok alatt; és így ezeknek az a' nyereségek lesz, hogy egy darab helyett kettőt vesznek és olvasnak. Engedjenek meg ennek az én akaratom ellen történt hibának.

S. D. D.